

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

— Egyre szám az 12 kisleveles.

Előfizetési csupán a kiadónál lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadónálhoz intézendők.

A lap eszlemi részére a a nyiltilterre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetési díja: három hasabos petitor 6 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszköltsötnek.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

NYILTÁR GAROND SOR: 20 kr.

Felszólítás

azokhoz, kik a nemzet történetére adnak valamit.

A nemzetnek nagy iskolája
öntörténetei.
Vörösmarty M.

A felszólításnak főnebbi exclusiv adresse merésznék tünnek fel magam előtt is, ha annak valószínűsége — fájdalom! — a tapasztalat nem igazolná; ha előttem már többen nem mondták és nem írták volna és például ezek között Szilágyi Sándor is (1883-ban a Nemzet márt. 25-diki számában), hogy „a Magyar Nemzetben vajmi esekély érdeklődés van a magyar történet s annak érdekei iránt”. Pedig nemzetünk nagy költője is a mottóval használt sorban megírta: hogy a „Nemzetnek nagy iskolája öntörténetei.”

Pár nap előtt az ünneplő közönség előtt azzal kezdtem felszólalásomat, hogy „mult nélkül nincs jövő”, ehhez hozzá tehetem most egy tudósna azon nyilatkozatát is, hogy „gyermek az, ki multját nem ismeri.”

Legyen ez elég bevezetésül.

En nem szólok általában nemzetünkhöz, csak Nógrádvármegye Értelmiségéhez ohajtom intézni szavaimat. Azon Nógrádhöz, melyet több mint félszázaddal ezelőtt egy, megyeheli költőnk alkalmi költeményében „dicső Nógrád”-nak nevezett. Kíváncsok, hogy beválják e jelző mostanra is.

Azért nem is tartom szükségesnek a hosszadalmas capacitatio borsóját hányani a falra, hanem azokat, kik felfogják értékét a nemzet történelmének, hazafias tisztelettel felkérem arra, hogy annak érdekében tegyünk annyit, amennyit megerőltetésünk nélkül tenni kötelességünk. Gyűjtsük össze a legkisebb történelmi morzsáit is a multnak, ami hazánk, nemzetünk és részleg különösen Nógrádvármegye multjának, történelmének megismerésére adalékul és forrásul szolgálhat.

Hiszen hazánk majd minden megyéjének, de városoknak is (Kassa, Eperjes, Pozsony, Sopron, Győr, Magyar-Óvár, Békés-Gyula-nak) sőt még Gödöllőnek is megvan a maga specialis Múzeuma, hová mind az, ami azon megye,

város vagy falu határában történelmi, régiségi s ritkasági czikk található, összegyűjt és a történelmi, természet s néprajzi tudomány részére megőriztetik.

Es mi Nógrádban és specialiter B-Gyarmaton mind ez ideig egy ily intézménynek hiányával vagyunk! Pedig ez kiválóan jelentékeny művelődési és annál sürgetősebb érdekű kérdés, mert a mai civilizatio árja rohamosan kivállja mind azt, a mi még most talán megmenthető lenne.

Félre tehát a közönnnyel. Állítsunk egy helyi múzeumot! Állítsunk egy társulatot, mely esekély áldozattal, de kitartó erőfáradással képezni fogja azon mustár magvat, mely terebélyes fává nővendi ki magát, és megállapítandja a tervelt Múzeumot.

Ha kétszáz, sőt talán kevesebb számú egyén összeáll, és évenként csak két forint lefizetésére kötelezi is magát, meglesz a legnehezebb, tudniillik: a kezdet.

Es én nem késtem, hogy a „dicső Nógrád” értelmiségéről táplált remény nem fogja azt a szomorú esáladást és feltélt igazolni, hogy csakugyan nincs bennünk érzék multunk és történelmünk iránt.

Hisz' sokaknak vannak megyénkben e célra való eszközeik. Kinek egy ősi képe, kinek egy pár régi okirata, másnak egy régi fegyvere, edénye, érme, vagy más tárgya stb., ami magában csak rejtett lom, és a tudomány érdekében elveszett adatot képez; míg egybegyűjtve értékessé válik, és az adományozó egyénnek vagy családának is emlékezetül fenn marad s el nem kálódik. En magam is, a mi esekély-ségem van, ugyint egy pár ezer darabból álló érem, ásvány és egyéb érdekes régiségi tárgyból álló gyűjteményem, hazafiai szívvvel, készségesen felajánlom a szent célra, egy b-gyarmati múzeumra.

Igy alakultak hazánk több megyéjében és városában a helyi múzeumok és történelmi, régészeti társulatok. Es mi eltűnnek az emaradást, sőt meg sem kísérelnek!!

Nem! — azt nem tehetjük önértzetünk fogyatékaának bevallása nélkül.

TÁRCZA.

Fájó szívvel...

Fájó szívvel nézem a sárguló lombot,
A kulturo gyulát, fesséket, vadgalambot,
A pezszo életet eleven szívvel
Hogyan hamvasodik, végre hogyan vész el!

Ször, sötét felhők torlódnak az egre,
Lemba kúd borul rá az ősi tájképre:
Még néhány nap előtt mily nagy volt a pompa!
S nem maradt belőle egyéb csak a romja...

Épen mint életem enyészni reménye,
Még néhány csalódás és annak is vége;
De meg a természet újra életre kél:
Az én szívemben már örökös lesz a tél.

G. M.

Hullámokon.

Sötét kektarjagos felhők tornyosulnak a Dunáról,
A tavoli mely menyörgések kitoró vihart jelenek;
majd sűrű porréteg verődik, benne sirályok, fessékek
lógnek nyílesben s a közölgő szélzúgása egyre erős-
bödik a riezahati fűzében.

„Ide emberek, evézere emberek!” — kiált az öreg
révész — „itt a zimunkó, vizen ne érjen.”

Pillanat mulva kezben valamennyi evözö s a lomlia
komp hatalmas lökéseken révet ér.

A búcsújárók török egyfűst, hogy midőbb szá-
razon legyenek.

Idője is már: földmies zivatar tör kiegész erővel,
megfordul a fűzcs galyait, belemarkol a száraz, parti
fövenybe s esomóként szórja szerte-szét, aztan nekifut
a Tisza szöles árjának: itt mely völgyet vaj, amott
magas hullámgerincezét tür. Villám villámot ér, dörgésre
kél dörgés- és megreszket rája ég és föld.

Ki ül a tolongó hullámokon, siró szeleken kilebeg,
ki szól a hatalmas menyörgésben? ... az Isten van
itt ... s a tiszparton felhangzik a búcsújárók áhi-
tatos éneke:

Mi atyánk Ur Isten

Hallgass meg minket:

Áld meg határunkat,

Ne nézd bűnünket!

Ki ne énekelné azt, hol Isten van jelen, együtt
énekelnek bizony még a kéréses szívű révészek is a be-
kenyírvében.

Csak egy révész legyen nem bir imádkozni, Sebő
Laczi, odakönyököl a himbálódzó komp kárfájára, be-
lenéz a zajgó habokba, — az ő sötét lelken is így
torlódnak egymásra a régi keserű emlékek ... Vakító
villámok szakad a habokba, rá egy siketítő esaltanás
következik — s remélt szaktíja meg a búcsúsók ke-
gyes éneket, csak Sebő Laczi nem retten meg. Hiszen
rég barátok ők már, meg mióta Szilasi Rózi, a „ma-
darási pusztá szépe” olyan esúfondárosan kijátszotta.

Hajh! ha tudta volna tavaly ilyen kor, hogy az
a gyönyörű teremtés ott a búcsúsók között a dűsgaz-
dag, az irigylet Rózi! De ha tudta volna is? ... Nem
elment volna-e érte a búcsúra csak úgy, mikor úgy
ragyogtak róla az a gyönyörűs-kek szemek! azután
azok a titkos, mely pillantások, azok a lopott, meleg
kézszorítások, forró ölelések, kit meg ne szédítettek
volna, ki ne lútt volna bennök! Csak tudta volna, hogy
az a szép teremtés akkor már Góldár Andrassal jár
jegyben! az a leány nem szolt róla egy árva szót sem.

Úgy hallotta meg csak egy pár létre, hogy a
búszó Góldár Andris megére szoló lakadalmá kivel
volt meg. — Azóta nem kedves neki az élet!

Hajh csak jó öreg szülőjét ne kellene tartania! ...

Újra leszakad egy sisérgő villányár, — újra egy
siketítő esaltanás — s Sebő Laczi gúnyosan mosolyog:
hanem annál a túlpartól egy ketségbeest sikoltás
hallik át, szíve nagyot dobban, valami erőden zsi-
bon-

En tehát hazafiai tisztelettel felkérem Nó-
rádvármegyének Értelmiségét, különösen is B-
Gyarmat városit és vidékét, hogy a közös szent-
ögy érdekében mindazok, a kik adnak valamit
a hazai történettudományra és közművelődés
érdekeire, álljanak az ögy apostolaiul és jelent-
sők ki-előre hozzájárulásukat a lapok szerkesz-
téséhez intézett levelező lapon, és a B-Gyar-
maton november hó 29-én tartandó megyei
gyűlések alkalmával szíveskedjenek egy, akkor
kijelölendő helyen tanácskozára összegyűlni,
hogy ott az állam akkor benyújtandó alapsza-
bályok megvitatása által a czél elérésére az első
legszükségesebb lépést megtethessék.?)

Kelt Horpácson, nov. 1. 1890.

NAGY JÁN.

A Madách-ünnep kritikája.

A Madách-emlékügi bizottság, diszkvés nélkül
elmondhatja, hogy az arczpek leleplezési ünnep, melyet
lapunk mult számában részletesen ismertetünk, fénye-
sen sikerült, mert lett legyen bar itt-ott némi fogyat-
kozás, amint hogy emberi intézvény anélkül még nem
volt és nem is lesz; de hogy az a keret, melyet a vár-
megye közönsége előleges határozatával a rendező bi-
zottság az ünnep-ség tekintetében felállított, teljesen be-
lőn töltve, s hogy a kegyeleti ünnep minden zavaró
hatás nélkül, a jelenlévők köztetszék mellett folyt le,
azt senki meg nem tagadhatja.

Elismeri ezt a „Losonc és Vidék” is utolsó szá-
mában, pedig hogy említett tisztelt lapársunk irányunk-
ban részrehajló lenne, azt talán még ellenségeink sem
álíthatják. Es elismerték az október 31-én Budapesten
megjelent összes napilapok is.

A dolgok ily állásában alig bántath bennünket,
hogy némely fővárosi hírlop utóbb megis hibáztatta a
rendező bizottságot amint, hogy az ünnepre nem
hívták meg az országgyűlési képviselő és a főrendihá-
s tagjait, sem a nemzeti színtest igazgatóit, holott ez
intézetünk művészei s különösen annak derék igazgatója
Paulay Ede ur az „Ember tragédiája”-nak színe alk-
mazásával érdemeket szerze a tekintetben, hogy Madách
Imre említett világhírű műve népszerűvé lön.

*) Az esemény helyre és megasztat, a multán oly jeles férfú
állt a köz-művészet elre, könyv-nékiadó is. — Számunk a
megye hitoz körének hasznos pártolára, a minden nemese ögy
iránt lelkesítő klerura és a tanstetűletk tagjaira. A bejel-
entéket nemcsak készséggel, de örömmel vesszük. Es alapirányú
tervezet letz modok már legközelebb közlétetni. Szerk

gás állja el mindenét, göresösen kapaskodik a vastag
karfába, úgy éri, hogy be kell roskadnia.

— Rózi! Szilasi Rózi! — hangzik a búcsúsók
álméködő felkiáltása.

Laczi réd rísmert már, de erőt vesz magán, búsz-
ken veti fel fejét; ne lássa senki, hogy a szíve akar
megszakadni.

A parton megkezdődött a lótas-futás, sopánko-
dás: hogy nem birt már előbb gondolkodni, mikor meg
volt mondva, hogy kiki a pontos időre a lóbogó alá
tartson. Most már mi lesz odaát az Istenadtból? Víz-
szaforduljon? Hisz' sötétedik is, esik is; aztán a falu
ide egy jó napi járás, hova menne a vak éjszakába!
De ha csak egy kunyhó is volna, ahol éjszakára elhú-
zódhatnék, de az sínes sehol a pusztarétségen. Aztán
átmozni taost a Tiszán, mikor csak a madár szálhat
át rajta, ez meg Isten kísértés lenne. Mégis, mégis ...
ott csak nem maradhat, nem vesztet el az a győnge
fehérszélét! ...

Mogorván néz az őz révész a zajos árba, — ha
hogy fiatal erőben volna még, talán megpróbálkoznék;
de így ... Egy gondolatá tamad: ha csak Sebő Laczi
meg nem teszi, abban bízza meg, de — Szilasi Ró-
ziért — nem hiszem, nem hiszem! hirtelen elhalgat,
bánja azt is, am't mondott.

A fehéreknék azonban elég volt ennyi is: ősz-
szeszög-bűg: no ugyan, haragudhatik is a szép, a gaz-
dag Rózi-ra egy olyan agról szakalt! Bizony bizony
még kés lett volna el is venni. Lálhatta, ha szeme van,
hogy Szilasi Rózi csak játszott vele akkor.

Szegény öreg Sebő Gáspárnak akarva-nem-
akarva hallania kellett a rozlelkű pletykát, szerető, jó
szíve elfacsarodott rája. Ah! inkább a habokba veszen
unokája, mint hogy gúnyja legyen egynek is! Es oda
tipegett fiához, szemébe nézett annak:

— Fiam — szót-reszkelt han on — neked azt a
menyecskeket meg ma át kell hoznod! —

A jóférgy elcsúppad, komoran néz öreg, jó anyjára:

Losonez, 1890. nov. 1-én.
Tekintetes Szerkesztő úr!

Mind azon okoskodások, argumentációk és elő-
nyök, melyeket a székhely kérdésében megyei lap-
unk (Cicero pro domo sua) úgy Losonez, mint Ba-
lassa posztulát előterjesztettünk, mit sem érnek
— Csehszlovénnek bizonyítani be a jövőben; mert
mi azon előnyök, melyeket Losonez Gyarmat felett
talán igényelhet, sem a százados történelmi jogok
— Bognak respektáltatni és figyelembe venni, amennyi-
nyben a Nagy-Károly és szatmári székhely kérdésben
már ismeretesek a kormány intenciói. Ha az állam ér-
dekei úgy követelik, hogy a megye székhely továbbra
B.-gyarmaton maradjon, vagy Losonezra hozzassék át,
ugy fog az megtörténni, amint az állam érdekei meg-
követelik. Hogy tehát több keserűséget ne csalmaj-
nyunk testvér város egymással, legűzősebb a
székhely kérdés mindkét részről halgatással, nézőn
és teljes megnyugvással és bizalommal várni a részben
a magas kormány bölcs intézkedését.

Petyko Imre.

Nyílt levél.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Számaltan kisebb-nagyobb várost láttam már, de
elfogulatlanul mondható, hogy csinosabb kis város, mint
Balassa-Gyarmat messze földön nincs.

Utca rendezettség, kifésítt utak, maholnap a me-
gyeház téren s a fútezan végig sétánya is lesz, és e
sétány, mint föltételez, a közönség kényelmére itt-ott
ülőpadokkal is fog nyerni.

Tervek van véve, mint tudom, a még ki nem
követelt utcák rendezése is.

De sajnos, hogy van e szép fútezan néhány oly
rozoga épület, melyeket miután tulajdonosaik, bár mo-
dos emberek, mégis tisztességes karba helyezni vona-
kodnak, maholnap életveszélyes állapotuk miatt a ren-
dőrhatóság feladata lesz lebontatni.

Más tekintet alá esik a fútezan szépen kiemel-
kedő régi káth. templom melletti parochialis épület;
ennek, mint szakértőtől hallottuk, a fedele igényel tel-
jes újítást, mely alkalommal tehát csehszlovén lehetne az
egész épület átalakítása, megnagyobbitatni.

Míg a tavolból jövő messzire hallva a város na-
gyobb harangjait, képzeletben egy nagyobb templom
keretei domborúlnak ki, s ebben nem igen csatlakozik;
de a templom melé képzelt ízlés, megfelelő lélek-
s lak már csak képzelet maradt.

Azt hiszem, hogy utánjárás s ha kell némi áldo-
zatok árán építhető volna itt egy a mostani fejlődéshez
mellő parochia is.

E lélekészak lehetne csinos emeletes épület s míg
az emelet kényelmes beosztással a plebánus ur és se-
gedje lakul szolgálhatna, földszinten pedig a konyha
és gazdasági helyiségek lennének csehszlovén beálthí-
tók, az utcai rész, az egész földszinti homlokzat bol-
tókka volna alakítható, mi a parochiának, a város ezen
közponi helyén valóban nem megvetendő jövedelmét
biztosítana.

Azon édes reményben, hogy e sorok közlésével
alkalom nyílik a nagyobb közönség hozzájárulásának,
mert a város egyes épületeinek beillesztése ennek ke-
relébe, a város egész közönségének ügye. Kérem jelen
soraim szíves közlését.

Veritas.

A becsületesség.

(Társadalmi cikk.)

Mem messze vagyunk mára azon időtől, a hol Bru-
tussal Philippinél azt fogjuk mondani: „Erény, te csak
név vagy!” Vagy talán tulzása ezt állítani, hogy a
becsületesség, a szilárd jellem polgártársaink között
vajmi ritka jelenet! Avagy mi gyakoribb az életben a
becsületességről vagy annak hiányáról panaszkodunk? Ez
utóbbi állításomat azt hiszem nagyon kevesen fogják
kétségbe vonni, kik legújabb napjainkat csak némi
figyelemmel kísérték. Nem aranya vagy ezüstre, hanem
igenis becsületes emberekre, — jellemes férfiakra van
szükségünk, kiket bizalmunkkal megtestesíthetünk, kiknek
fehér, becsületes jellemükben minden időben és körü-
lmények között megbízhatunk, életünk és vagyonunkat
biztos karjaikra felfüggesztjük. De mit olvasunk a nap-
sajtóban? Sikasztás, sikasztás és megint csak
sikasztás, vagy egyszerűen, mint köznépünk nevezi:
lopást! ez a signatura temporis! Ifjak sikasztanak,
meglett férfiak sikasztanak, agastyánok sikasztanak!

Avagy derék kereskedőink bizhatnak-e személyes-
tökbén, vagy bankár alkalmazottjaiban, vagy a pénz-
intézet igazgatósága alárendeltjeiben, vagy a miniszter
hivatalnokaiiban? Becsület és hisztélet a kivételeknek,
becsületes emberek, hála istennek, voltak és lesznek is
mindig közöttünk; de mai napszállal a gyakori sikasztás
és annak társadalmi körünkben nagy mérvben való
meggyökeresedése, mely, oly káros, mely ellen, azt
hiszem, minden embernek, kinek polgártársainak java
szíven fekszik, felszólalni, saját körében a bajon se-
gíteni szent kötelessége. A becsületesség meggyökeresedését
a gyermeknél már zsonge korában meg kell kedni, oly
anyira, hogy azon erény, mely társadalmunk fonál-
sának sarkköve, a gyermeknek második természetévé vál-
jék. Nem az iskolában kell ennek kezdődnie mint né-
mi, különben jóakaratu férfiak gondolják, — az
már késő volna, hanem a szülei hazánál legyen a gyer-
meknek a becsületességre való nevelése első feladatunk,
mintegy alapja a gyermek egész nevelésének. A szülei
ház püldája a becsületesség első esirait a zsonge szívbe,
hogy azt mintegy meggyökerezze a szülei háztól az is-
kola, a tovább fejlesztés céljából, átvesse és ápol-
hassa. A szülei ház azon hely, a hol a gyermek első
benyomásait nyeri, ha ezek rossz példa által eltorzítottak

nak vagy rossz nevelés által elferdítettnek, bajok akkor
az iskolának ezt jóvá tenni. A gyermek kedélyének első
benyomása a viselkedéséhez hasonlóítottat, melyek
az egész életét át változtatnak magánuk, ha csak azokat
valamint nagy hással nem olvasztja el. Az élet különféle
részletei és viszonyai azaz ugyan nemely tév-
útra vezetett becsületeséget felhasználnak és jellemes
emberré teszik, de ezek csak kivételek, a szabály ez: A
gyermek saját jó példánkkal rendületlen becsületes-
ségre kell nevelnünk. Derék megbízható emberekre van
hazánknak szüksége, kikre népünk kegyelettel tekint,
kiktől utazásra való példát vehet. Vagy talán rossz
néven lehet azt népünkől venni, ha a keservesen szer-
zett föltérlet a takarékpénztár helyett a koromban viszi
és elhossa? Mit válaszol az egyszerű ember figyelmeztet-
ésünkre? — „Hat uram azért vigyem el pénzemet a
takarékpénztárra, hogy mások eljazzarolják?” Vagy ta-
lán nem tényleg hogy szegény népünk keservesen meg-
takarított föltérlet hazánk több péz ázarában nemely lü-
len s becsületességről, exempla trahunt — nekünk kell
a legszigorúbb becsületességet gyakorolnunk, gyerme-
keinket arra nevelnünk, akkor nem kell a sikasztástól
tartózkodni. Mióta Roma az erköletelenség ösvényére
lepett, mondják, aláülést, tönkrement. De Rómanak
erényei is voltak, melyekre büszkeséggel hivatkozunk;
Brutus és mások a becsületesség mintaképei voltak,
de voltak a rómaiaknak a mint tudjuk bünei is, mert az
egész tanács megvásárolható leven, ennek folytán,
tekint a becsületesség hiányában, a nemzetek szimpá-
tjáról végképen elenyésztek. A becsületesség erénye ma-
gában foglalja a többi erényeket is. Nemes takarékos,
munkás, jeltérő a becsületes ember? Nemes-e össekötve
a becsületességgel a közhasznosság és a legnagyobb
hazaszeretet? Lehet-e egy becsületes emberből hazasze-
relet, tevékenység, közhasznosság válni? Azt hi-
szem soha! Csak a becsületes ember fogja életét és
vagyonát, ha a vesztést megvárja, a haza oltára
áldozni; a becsület nélküli embernek hazája nincs mert
a föltérlet — Amerikába úzi. Talán példákat hozzak?
Azt hiszem, szíves olvasom közül mindenki tudna egy
két példát erre föltérteni.

Mai napszállal sokan minpen nehezebb munka és
fáradtság nélkül csak úgy közföldtőlvalt meg akarnak
gazdagodni, vagy legalább annyit szerezni, hogy helyen-
lennel élvezhessenek a világ örömeit. Egy hasznos mun-
kásságról és a munka által nehezen szerzett eszközök-
ről, melyek az életfentartást feltételezik, oly munkáról,
mely az ember szellemi világának övszere, mely őt az
életnapszállal megóvjá, egészszegnek, örömeinek és jöle-
teinek kiapadhatlan forrása, — ily munkáról sokan
mit sem akarnak hallani. Az ilyen bölcselekedőknek jel-
szavuk: a buták dolgoznak, a föltérletgöcsök pedig
élveznek! nemcsak a koromban, hanem még a köz-
élet különböző rétegeiben is gyakran visszhangra talál.
Az elégettség vajmi ritka éreny. Ha a hirteleni meg-
gazdagodás halványát nem ejtjük hatalmunkba, hogy
csak minél töhét élvezhessenek, akkor bizony nem is
igen jönnek zavarba és néha mindezen lelkütrádalás nél-
kül, a reájuk bízott vagyon magukénak tekinteni és a
telhetetlen élvezet céljára felhasználni. De végre a tilos
élvezet undorral, végződik s akkor mi a következmé-
nye? Szíves olvasom nagyon is jól ismerik ezt a ké-
pet s talán elég is volt a mondottaktól, legalább nem
időnknek e szomorú képet még tovább festeni.

Hajta tehát polgártársaink fáradtságot nem ismerő
szorgalommal neveljük gyermekeinket becsületes embe-
rekre: jutalmunkat nemcsak a munkában, örömeinket
nemcsak a becsületes emberek szemléletében, de külö-
nösen azon öntudatban találjuk, hogy szerzett hazánk-
nak becsületes, szilárd jellemű embereket kellünk.

(R. H.)

Hírek és Külföldiek.

Személyi hírek Nagy Iván tudósunk nov. hó 7-én
B.-Gyarmaton volt, hol a megyei múzeum leletése
érdekében az iranyító férfiakkal megállapodásokat ko-
zott létre. — Bejárt ekkor Árpád országgyűlési ké-
pviselőnk nov. hó 7-én szintén B.-Gyarmaton időzött.

Az aszód-b.-gyarmati vasút ügye egé-
szén új stádiumba lépett. Ugyanis Márkus Ágost
ezen nagy fontosságú és vármegyénk anyagi
érdekeit föltérő vasutógy kezdmenyezője s azt
lehet mondani alkotója, — a vállalatot átven-
getté Tolnai Lajos, Pulszky Ágost és br. Roz-
ner Ervin uraknak, kik B.-Gyarmattól Szécsé-
nyen át Losonezig, mint lapunk múlt számában
jeleztük, — előmunkálati engedélyt nyertek az
aszód-b.-gyarmati vasut föltérására és kiépíté-
sére. A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk,
maga is örömmel fogadta ezen tervezést, mert a
megye keleti részét érintő m. államvaspályánál a
forgalom s ennek folytán a fellörölődés sokszor
igen nagy; az áruszállítványok egy része tehát
Losonezról B.-Gyarmaton át kerülne Budapestre,
miattal Losonez is sokat nyerne. Az
ügy annyira előre haladt, hogy a nyomjelzési
munkálatokat Márkus úr B.-Gyarmattól Loso-
nezig már a jövő héten kezdi meg. Miután ezen,
megyénkire nézve transzennális vasuton az áru-
szállítvány szép tiszta jövedelmet biztosít,
— helyes lenne ha a vasutat maga a megye
építené ki — úgy amint az legszöbbsen ter-
vezve is volt. Mint biztos tudomásunk van,
Tolnai, Pulszky és br. Rozner Ervin urak oly
kötelező nyilatkozatot tettek le az alispánnál,
hogy amennyiben a kiépítést a vármegye ki-

vánná eszközöznö, az általuk szerzett engedélyt
oly feltételek mellett, mint azt magok megszö-
rezték, hajlandók a vármegyének átengedni. A
nov. 29-iki közgyűlést megelőzőleg a vasutgy
ben értekezlet fog tartatni. Oly terv ez, mely a
megyének jóformán minden járását kielégíti s
így melegen üdvözlöjük azt!

Zsuzs. Doman Dávid, előnyösen ismert jó törek-
ves b.-gyarmati fiatal ember, nov. hó 5-én jegyezte
el Smitzer Antónia kisasszonyt, dr. Smitzer Armin fő-
rabbi kedves és szeretetreméltó szép leányát. Tartós
boldogságot kívánunk e szép házassági frigyhez!

Megdőbözött haláleset. Nagykürtösről írják, hogy ha-
lottak napján Fontányi Samuel, az odaváló evangé-
likus néptanító, szerencsétlenség áldozata lett. Csá-
hádjával együtt kocsin Kékkőre ment, hogy ottlévők
apósának Rakosy Jánosnak, egykori kékkői körjegyző-
nek, sírját az ünnep alkalmából megkoszorúzza és ki-
világítsa. Hazafelé jövet a lovak megbokrosodtak s a
fuvaros hiába erőlködött, nem tudta őket megfékezni.
Erre felgrott a hátsó ülőről Fontányi és segítői akart
a fuvarosnak. A lovak éppen akkor rántottak egy na-
gyot a kocsin s a tanító hanyatt esett a földre. Olyan
erővel vágódott oda, hogy eszméletét rögtön elveszít-
te s fölölrá huzatlan életszertés után a kékkői gyógy-
szerész lakosán kiadta lelkét. Öszi-tele sajnalattal közöl-
jük e gyászbeszédet, mert az elhunyt még fiatal és igen
derék hazafias törekvésű tanító volt. Ötvenévet és két
árva hagyott maga után.

A volt csehszlovák és urbes szlovák értekezlet múlt
vasárnap délután kívánt eredményt lón a városbá-
t németnemen a járási főszolgabíró ur előktele alatt
megtartva. Több mint kétszáz férfi és asszony vett
ahban részt s a többség elhatározta, hogy a legelő-
illetőségek felosztassanak; mernőkül Némethy Gyula
urat kérvén fel, aki a Jászóv utca tervezésénél és ki-
használásán az alispán ur megbízásából annak idején
kellőkép működött. A Zichy-féle volt censuálisták egy
tekintélyes része szölet kíván ültetni homokos földjébe.
Az értekezlet a megyei gazdasági egylet érdekében je-
lenlövőt Scitovszky János alispán ur többrédbeli gyar-
korlati indítványát magáéva lévén, 11 tagú végrehajtó
és 5 tagú felszámolási küldöttséget választott kebeléből.
Kíváncsok lenné, hogy ezen regóta húzódó ügy elejére,
legalább a tel folyamán megoldatassék az érdekeltek
az ele kisnyes számításból gátokat ne gördítsenek.

A Madách-útszög előestéjén Barth-termében tartott
társas lakomán Pintér Sándor szécsényi ügyvéd je-
les palócztörténeli írónk és regészünk, valamint Ru-
szinkó Antal kitűnő gazdaságtan s a közigye egyik
huzgó előharczosa szintén jelenlétükkel feltölték meg
a budapesti iróvendégeket. Feljegyeztük továbbá, hogy
Komócsy József, akit erős idegtag tartott vissza az
ünneplényen való megjelenéstől, elmaradását az enlék-
ügyi bizottság jegyzőjéhez intézett leveleiben mentette
ki a másik két delegátussal Jeszenszky Danó (Te-
merék) és Mikszáth Kálmánal együtt.

Talán dalosít. A b.-gyarmati női dalkör kezd-
menyézése folytán meg advent előtt e hó 29-én tánc-
czal egybekötött kedélyes dalestélyt rendez fiatalságunk.
Csak díszlettellel fogadjatjuk az ily társadalmi mozgal-
mat, mely a vigasságot egyesíti a zene és dalművészet
fejlesztésével. Az estély érdekes műsorral lapunk jövő
számában közöljük.

Delaborati Eszter volt tiszovnik körjegyző sikasztá-
si ügyében a végtagyalás nov. hó 4-ke volt kitzve
azonban a végtagyalás 5 terhelő tanu kihallgatása
után felbeszékeltatott s potvisszálat rendeltetett el.

Jegyző értekezlet tartatott nov. hó 5-én Balassa-
Gyarmaton. Jelenléttek 5-en, kik egy kivételével mind-
annyian képesítve lettek.

B.-Gyarmat képviselőtestületi ülése, melyet lapunk
múlt számában elő jeleztünk, foglalkozott a Madách-
ünneppel, melyen a város házigazdái teendőket látták
el; továbbá a honvérlaktanya poltpületeinek felülvis-
galatával, melyről a felvett jegyzőkönyv a szükségesnek
mutatkozó kigaztás és pótlás végett a lakítványk építő-
bizottsághoz utaltatott. Tanfelügyelő ur aláírtá folytán
az iparos tanoncz-iskola mellett első foku kereskedelmi
iskola szervezését határozta el a képviselőtestület, s
addig is míg az létrehozható és a felsőbb hatóság által
elismertethető lesz, a jelenlegi ideiglenes állapot szerint a
kereskedő tanulókat az iparos tanoncz iskolával párhü-
zaosan, hetenként szerdán és szombaton délutánonként
nyernek külön órákban szakszerű tanítást. — Az ugy-
nevezett iskolaközi vízvezetés helyes megoldás végett,
a közigazgatási bizottságnak, lapunkban már ismertetett
határozata folytán a vicinális bizottsághoz lón utalva.

Felbírás. Mint lapunk múlt számában röviden már
megírtuk, nov. 3-án reggeli 9 órakor az állami elemi,
10 órakor pedig a nemzeti iskolában lón összesen 15
szegény tanuló fú felruházva. Ugy az állami elemi is-
kola gondnokossága és igazgatóságának, mely 9 gyermek-
nek adott szerényen gyűjtött tőkéje kamataiból meleg
ruhát; mint az „Egyetértés” című asztaltársaságnak
is, mely 6 fúat ruházott fel, nemes emberbaráti tény-
kedésükért a jelenlövő városbíró mondott köszönetet.
De mert még számos az igen szegény és felruházást
igénylő iskolás gyermek: vajon nem lenne-e csehszlovák
ha a Vöröskereszt egyet lón választmánya is az ügyi
üdvözlések megváltási összegyűjtésére, már most,
mielőtt a nagy hidegek beállnának, eszközölne az évi
szokásos felruházást? Ajánljuk ezt az indítványunkat
megfontolás és elfogadásra.

A házaspár: Veszteg Eszter havi ülése november
hó 15-én tartatott meg. Ugy értesülünk, hogy a III-ik
rendes megyei közgyűlés e hó 29-keére tüzött ki.

Egy Sárkány-Samuel! A b.-gyarmati ev. egyház, nov.
2-ki közgyűlésén, a haviávi ev. püspökséget illetőleg,
egyhanglagon Sárkány-Samuelre szavazott. A nógrádi
egyházak néhány kivételével Sárkányra szavaztak s így
innen legtöbb szavazat esik Sárkányra.

